

Тітаренко А.А., студент
Чорноморського державного
університету ім. Петра Могили

АМНІСТІЯ ЯК ОДИН З ВИДІВ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО ВІДБУВАННЯ

Реалізація в Кримінальному кодексі України ідей гуманізації та диференціації кримінальної відповідальності дала підстави для існування інституту звільнення особи, яка вчинила злочин, від покарання. Під звільненням від покарання розуміється відмова держави від застосування покарання до особи, яку обвинувальним вироком суду було визнано винною у вчиненні злочину. Звільнення від покарання має важливе значення у протидії злочинності, оскільки часто досягнення цілей, які стоять перед кримінальним правом, можливе без відбування покарання. Його відбування може стати зайвим, неефективним, зашкодити процесам ресоціалізації особи, яка вчинила злочин.

Акт амністії – це виявлення гуманізму, милосердя та прощення з боку держави щодо певної категорії людей, які вчинили злочин або відбувають покарання за його вчинення.

Відповідно до ч. 3 ст. 92 Конституції України в Україні амністія оголошується єдиним законодавчим органом держави – Верховною Радою України. До прийняття чинної Конституції України укази про амністію видавав Президент України (наприклад, укази Президента України «Про амністію з нагоди 50-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні», «Про амністію з нагоди п'ятої річниці незалежності України» та ін.).

В ч. 1 ст. 1 Закону України «Про застосування амністії в Україні» від 01.10.1996 року № 392/96-ВР законодавець визначає, що амністія є повне або часткове звільнення від відбування покарання осіб, визнаних винними у вчиненні злочину, або кримінальні справи стосовно яких розглянуті судами, але вироки стосовно цих осіб не набрали законної сили.

Законом про амністію може бути передбачено (ст. 2 Закону України «Про застосування амністії в Україні»): а) повне

звільнення зазначених у ньому осіб від відбування призначеного судом покарання (повна амністія); б) часткове звільнення зазначених у ньому осіб від відбування призначеного судом покарання (часткова амністія).

В цьому році ст. 1 Закону України «Про застосування амністії в Україні» від 27.02.2014 року було доповнено ч. 4, в якій законодавцем була введена нова дефініція, відповідно до якої, Верховна Рада України вправі прийняти закон про амністію як щодо певної категорії осіб, так і щодо конкретно визначеної особи (індивідуальна амністія). Тобто законодавцем була введена спеціальна норма, яка дає можливість персонально визначати громадян, які можуть бути звільнені в порядку амністування в окремому законі, в необмеженій кількості. Проте дана дефініція викликає певні сумніви, щодо своєї правової ефективності, адже в своєму змісті передбачає корупціогенні фактори, коли фракція або об'єднання фракцій у парламенті матимуть змогу із власних політичних вподобань та потреб звільняти «потрібних» собі засуджених, без врахування поглядів та думок суспільства.

Амністія є одним із видів звільнення від покарання та його відбування, а також є заохочувальним актом волі держави, який застосовується до громадян в рамках дотримання міжнародних стандартів в сфері прав людини та має на меті зменшення навантаження на пенітенціарну систему країни.

Хроменко І.О., слухач НАВС

ЮРИДИЧНА ОСОБА ЯК СУБ'ЄКТ ЗЛОЧИНУ ЗА ЗМІНАМИ ДО КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Законом «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження заходів кримінально-правового характеру стосовно юридичних осіб», який вступив в дію з 01.09.2014 р. фактично доповнено Загальну частину Кримінального кодексу України розділом XIV¹ «Заходи